

Bruxelles, den 18.6.2018
COM(2018) 482 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Beretning om konkurrencepolitikken 2017

{SWD(2018) 349 final}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Beretning om konkurrencepolitikken 2017

1. Indledning

2017 markerede 60-årsjubilæet for undertegnelsen af Romtraktaten, der lagde grunden til vore dages EU. Det betyder, at EU's konkurrencepolitik nu også har eksisteret i over 60 år. Lige fra den første dag har EU haft regler, som forsvarer retfærdig konkurrence uden fordrejninger.

I de seneste årtier har konkurrencepolitikken gjort en stor forskel i folks liv: Europæiske borgere er måske ikke altid bekendt med konkurrencereglerne, men de er i berøring med markedet hver eneste dag. Konkurrencen stimulerer virksomhederne til at konkurrere på et realitetsgrundlag – på pris, kvalitet og innovation – og til at opfylde forbrugernes behov. Ved at presse virksomhederne til at gøre det bedre lægger konkurrencen magten i hænderne på forbrugerne.

Gennem årtierne har alle virksomheder, der er aktive på det indre marked, kunnet påberåbe sig et stabilt sæt af regler og deres upartiske gennemførelse. Håndfast, konsekvent og forudsigelig håndhævelse sender et klart budskab om, at alle virksomheder har lige vilkår og lige muligheder for at få succes.

Håndhævelsen af konkurrencereglerne sikrer, at en verden med global handel og globale virksomheder kan være en verden, der giver små virksomheder og enkeltpersoner en fair chance. Konkurrencereglerne sikrer også, at alle virksomheder, som er aktive på det indre marked, følger de samme regler – hvad enten de er store eller små, og uanset hvor i verden de kommer fra.

Konkurrencepolitikken spiller også en afgørende rolle, når det gælder støtte til Kommissionens politiske prioriteter. I 2017 bidrog konkurrencepolitiske foranstaltninger til, at Kommissionens dagsorden så dagens lys og blev indført på de områder, som betyder noget for de europæiske borgere. Den digitale økonomi, energi, den farmaceutiske og agrokemiske sektor, netværksindustrier og finansielle markeder er blandt de sektorer, hvor en indsats på konkurrenceområdet til stadighed gør en forskel for de europæiske forbrugere.

Kommissionen arbejder sammen med medlemsstaternes konkurrencemyndigheder, således at fordelene ved konkurrencen kan udbredes og spredes til alle medlemsstater i EU. Samtidig går Kommissionen sammen med konkurrencemyndigheder i hele verden for at sikre egentlige globale lige konkurrencevilkår.

I de seneste 60 år har EU's konkurrencepolitik styrket virksomheder og forbrugere ved at sikre, at alle virksomheder og alle borgere kan mærke fordelene ved fair konkurrence.

Denne beretning er et ikke-udtømmende sammendrag af Kommissionens aktiviteter på det konkurrencepolitiske område i løbet af 2017. Yderligere oplysninger kan findes i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene og på GD COMP's websted¹.

2. Mere effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne

---

¹ http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

Effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne gør det muligt for EU's forbrugere at få adgang til bedre produkter og flere valgmuligheder. Håndtering af konkurrencebegrænsende praksis sikrer også, at åbne markeder er til gavn for alle. Men for at dette kan ske, er det afgørende at sikre, at alle europæere nyder samme beskyttelse.

I over 10 år har Kommissionen og medlemsstaternes nationale konkurrencemyndigheder arbejdet tæt sammen om at håndhæve EU's kartel- og monopolregler inden for rammerne af Det Europæiske Konkurrencenetværk (ECN)². Dette netværk danner grundlaget for, at alle håndhævende myndigheder anvender EU's kartel- og monopolregler konsekvent. En virksomheds beliggenhed i det indre marked bør ikke spille nogen rolle, når det kommer til håndhævelsen af konkurrencereglerne.

I marts 2017 foreslog Kommissionen nye regler, som skal sætte medlemsstaternes konkurrencemyndigheder i stand til at håndhæve EU's kartel- og monopolregler mere effektivt³ (det såkaldte "ECN+"). Forslaget har til formål at styrke medlemsstaternes konkurrencemyndigheder yderligere og sikre, at de råder over alle de redskaber, de har brug for til formålet.

ECN+: Sådan vil det foreslåede direktiv styrke EU's nationale konkurrencemyndigheder

Når de foreslåede regler er blevet vedtaget, vil de bibringe de nationale konkurrencemyndigheder et minimumssæt fælles værktøjer og effektive håndhævelsesbeføjelser til at sikre, at de:

- a) kan handle uafhængigt i forbindelse med håndhævelsen af EU's kartel- og monopolregler og varetage deres opgaver uvildigt uden at modtage instrukser fra offentlige eller private organer
- b) råder over tilstrækkelige finansielle og menneskelige ressourcer til at udføre deres arbejde
- c) har alle nødvendige beføjelser til at indhente relevant bevismateriale, f.eks. retten til at gennemsøge mobiltelefoner, bærbare computere og tablets
- d) råder over passende redskaber til at pålægge forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner for overtrædelser af EU's kartel- og monopolregler. Forslaget sikrer, at begreberne virksomhed, moderselskabernes hæftelse og efterfølgelse anvendes i overensstemmelse med De Europæiske Fællesskabers Domstols retspraksis, så virksomhederne ikke kan slippe for at betale bøder ved at foretage en omstrukturering. De nationale konkurrencemyndigheder vil også kunne tvangsinddrive bøder, der er pålagt virksomheder uden en juridisk enhed i deres territorium, hvilket er en vigtig egenskab, eftersom et stigende antal virksomheder er aktive på tværs af grænserne
- e) har harmoniserede centrale betingelser for straflempelsesordninger og et fælles system med forkortede ansøgninger, som tilskynder virksomhederne til at stå frem med beviser for ulovlige karteller. Det vil øge virksomhedernes incitament til at deltage i straflempelsesordninger og afsløre deres deltagelse i et kartel.

I Kommissionens forslag understreges vigtigheden af at respektere virksomhedernes grundlæggende rettigheder, og myndighederne er forpligtet til at overholde passende garantier ved udøvelsen af deres beføjelser i overensstemmelse med EU's charter om grundlæggende rettigheder.

² Se meddelelse af 9. juli 2014 fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet: "Ti års håndhævelse af EU's kartel- og monopolregler i henhold til forordning 1/2003: Opnåede resultater og fremtidsperspektiver" (COM(2014) 453), som findes på <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A52014DC0453>.

³ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked (COM/2017/0142 final), som findes på http://ec.europa.eu/competition/antitrust/proposed_directive_en.pdf.

De nye regler foreslås indført i form af et direktiv, hvilket giver mulighed for at tage hensyn til nationale særtræk. Direktivet vil nu blive fremlagt til vedtagelse for Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure. Efter vedtagelsen skal medlemsstaterne omsætte direktivet til national lov.

En ny whistleblowermekanisme

Hidtil er de fleste karteller blevet afdækket gennem Kommissionens straflempelsesordning, der gør det muligt for virksomhederne at give meddelelse om, at de deltager i et kartel til gengæld for en nedsættelse af den bøde, de pålægges. I marts 2017 iværksatte Kommissionen en ny anonym whistleblowermekanisme, som giver mulighed for at sætte en stopper for denne praksis, også for personer, som har kendskab til eller ligger inde med viden om et kartel eller andre former for overtrædelser af kartel- og monopolreglerne⁴.

Hvis borgere bliver bekymrede over en handelspraksis, der kan være i strid med konkurrencereglerne, gør dette nye værktøj det muligt at rette op på situationen ved at videregive information og samtidig forblive anonym. Insiderviden kan være et effektivt redskab, der kan hjælpe Kommissionen med at afdække karteller og anden konkurrenceforvridende praksis. Det nye system øger sandsynligheden for afsløring og retsforfølgelse, og bidrager dermed til at afskrække virksomheder fra at indgå eller forblive i et kartel, eller at udøve andre former for ulovlig, konkurrenceforvridende adfærd. En sådan information kan bidrage til at sikre, at Kommissionens undersøgelser gennemføres hurtigere og mere effektivt, hvilket er til gavn for både forbrugerne og EU's økonomi som helhed.

Tallene efter de første måneders anvendelse er positive og viser, at den nye kanal er blevet accepteret af whistleblowere. Der kommer løbende meddelelser ind.

"Lille for lille" – en mere effektiv statsstøttepolitik

I tråd med Kommissionens "stor for stor, lille for lille"-tilgang er et betydeligt større antal mindre og uproblematisk statsstøtteforanstaltninger nu fritaget fra forudgående underretning gennem gruppefritagelsesforordningen til gengæld for en strengere kontrol på medlemsstatsniveau, større gennemsigtighed og bedre evaluering af virkningerne af støtten⁵. Den 17. maj udvidede Kommissionen den generelle gruppefritagelsesforordning til havne og lufthavne og indarbejdede yderligere forenklinger på andre områder såsom kulturelle projekter og multifunktionelle sportsarenaer samt kompensation til virksomheder, der opererer i regionerne i EU's yderste periferi⁶. Dette forventes at fremme offentlige investeringer til støtte for Kommissionens fælles mål om beskæftigelse og vækst, klima, innovation og social samhørighed.

Kommissionen fortsatte med at yde vejledning til medlemsstaternes myndigheder gennem såkaldte "analytiske modeller" om anvendelsen af statsstøttereglerne på offentlig finansiering af infrastrukturprojekter, der blev revideret i lyset af vedtagelsen af Kommissionens

---

⁴ Se <http://ec.europa.eu/competition/cartels/whistleblower/index.html>.

⁵ Se resultatavlen for 2017, som bekræfter fordelene ved moderniseringen, der fører til hurtigere gennemførelse på grund af offentlig støtte fra medlemsstaterne, IP/18/263 af 16. januar 2018, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-263_en.htm.

⁶ Kommissionens forordning (EU) 2017/1084 af 14. juni 2017 om ændring af forordning (EU) om ændring af forordning (EU) nr. 651/2014 for så vidt angår støtte til havne- og lufthavnsinfrastruktur, anmeldelsestærskler for støtte til kultur og bevarelse af kulturarv samt støtte til sportsinfrastruktur og multifunktionel infrastruktur til rekreative aktiviteter samt regionale driftsstøtteordninger for regionerne i den yderste periferi og om ændring af forordning (EU) nr. 702/2014 for så vidt angår beregning af støtteberettigede omkostninger – findes på <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1497952641554&uri=CELEX:32017R1084>.

meddelelse om begrebet statsstøtte i 2016⁷. Den ændrede generelle gruppefritagelsesforordning og de analytiske modeller gør det lettere at gennemføre infrastrukturinvesteringer hurtigere og med fuld retssikkerhed for projektudviklere og støtteydende myndigheder.

Kommissionens tjenestegrene gjorde det lettere at overholde bestemmelserne om gennemsigtighed i moderniseringen af EU's statsstøttepolitik (SAM) ved i samarbejde med medlemsstaterne at udvikle databasen Transparency Award Module – et nyt it-redskab for indsendelse og offentliggørelse af data vedrørende statsstøtte⁸. Ved udgangen af oktober 2017 har 24 medlemsstater tilsluttet sig gennemsigtighedsdatabasen. Ca. 15 000 støttetildelinger er blevet offentliggjort af 22 medlemsstater.

Kommissionen støtter også medlemsstaterne inden for rammerne af et multilateralt partnerskab, såsom arbejdsgruppen vedrørende gennemførelse af moderniseringen af statsstøttereglerne. Gruppen gør det muligt for medlemsstaterne at udveksle bedste praksis vedrørende deres systemer for kontrol med statsstøtte og fungerer som et netværk for den uformelle drøftelse af statsstøttespørgsmål blandt medlemsstaterne og med Kommissionen.

3. Udnyttelse af det fulde potentiale i det digitale indre marked

Digital teknologi er nu en integreret del af EU-borgernes liv hjemme, på arbejdet, på studiet og på rejsen. 360 millioner europæere bruger internettet hver dag, og næsten 60 % af dem får adgang via en mobiltelefon eller smartphone. For at få mest muligt ud af de nye muligheder, dette giver, har Europa brug for et reelt sammenkoblet digitalt indre marked. Konkurrencepolitikken er en integreret del af Kommissionens strategi med henblik på at forbedre og styrke det digitale indre marked og skabe ny vækst og hundredtusindvis af nye job⁹.

Håndhævelse af kartel- og monopolreglerne for at opretholde innovation på onlinemarkeder

I den digitale sektor er det afgørende, at succesrige virksomheder, som dominerer markedet, forhindres i at bruge deres magt til at kvæle konkurrencen, da dette kan være til stor skade for innovationen.

I juni 2017 konstaterede Kommissionen, at Google misbrugte sin dominerende stilling som søgemaskine ved at begunstige sin egen prissammenligningstjeneste i søgeresultaterne¹⁰.

Sagen om "Google Shopping": flere valgmuligheder for forbrugerne

Googles flagskibsprodukt er Googles søgemaskine, som giver søgeresultater til forbrugerne, der betaler for ydelsen med deres data. I 2004 trådte Google ind på det særskilte marked for prissammenligningstjenester i Europa med et produkt, som nu hedder "Google Shopping". Fra 2008 begyndte Google at implementere en strategi på markederne i Den Europæiske Union for at promovere sin egen prissammenligningstjeneste, som var baseret på Googles dominerende stilling inden for almindelig internetsøgning, i stedet for at konkurrere på egne meritter på markederne for prissammenligning. Google sørgede systematisk for at placere sin egen prissammenligningstjeneste bedst og placerede rivaliserende prissammenligningstjenester længere nede i søgeresultaterne. Der er

⁷ EUT C 262 af 19.7.2016, s. 1.

⁸ Yderligere oplysninger findes i gennemsigtighedsdatabasen på:

<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/chooseLanguage>.

⁹ Yderligere oplysninger findes på https://ec.europa.eu/commission/priorities/digital-single-market_da.

¹⁰ Sag AT.39740 *Google-søgning (Shopping)*, se IP/17/1784 af 27. juni, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1784_da.htm.

dokumentation for, at selv de højest rangerende rivaliserende tjenester i gennemsnit først blev vist på side fire i Googles søgeresultater,

mens andre først blev vist endnu længere nede. Googles egen prissammenligningstjeneste var ikke underlagt Googles generiske søgealgoritmer og dermed heller ikke denne nedprioritering. Forbrugerne

så derfor i højere grad resultater fra Googles prissammenligningstjeneste i søgeresultaterne, mens de rivaliserende prissammenligningstjenester var langt mindre synlige.

Der er dokumentation for, at forbrugerne oftere klikker på de resultater, der er mere synlige, dvs. resultater vist højere oppe i Googles søgeresultater. Som følge af Googles ulovlige adfærd steg trafikken på Googles prissammenligningstjeneste markant, mens konkurrenterne led store varige tab.

Kommissionen gav Google en bøde på 2,42 mia. EUR for overtrædelse af EU's kartel- og monopolregler. Kommissionens pålagde i sin beslutning også Google at overholde princippet om ligebehandling af rivaliserende prissammenligningstjenester og egne tjenester.

Markedsdominans er ikke i sig selv ulovligt i henhold til EU's kartel- og monopolregler. Men dominerende selskaber har et særligt ansvar for ikke at misbruge deres magtfulde markedsposition ved at begrænse konkurrencen på både det marked, som de er dominerende på, og på separate, men indbyrdes sammenhængende markeder. Google fratog med sin adfærd andre virksomheder muligheden for at konkurrere på egne meritter og innovere, og dette var i strid med EU's kartel- og monopolregler. Hvad der var endnu vigtigere, fratog det de europæiske forbrugere et reelt valg mellem tjenester og forhindrede dem i at opnå alle fordelene ved innovation.

Kommissionen fortsætter med at undersøge Googles mulige misbrug af sin dominerende stilling i to andre sager vedrørende mobilapplikationer og -tjenester (Android¹¹) og Googles søgeannoncer på andre websteder (AdSense¹²).

Kommissionen undersøgte også Amazons distributionsaftaler med e-bogsforlag i Europa¹³. Kommissionen indledte en undersøgelse, fordi der var betænkelige klausuler i Amazons distributionsaftaler om e-bøger, som kunne have været i strid med EU's kartel- og monopolregler. I henhold til disse klausuler, der undertiden kaldes for "mestbegunstigelsesklausuler", skulle forlagene tilbyde Amazon tilsvarende eller bedre vilkår og betingelser end dem, der blev tilbudt dets konkurrenter og/eller informere Amazon om de mere fordelagtige eller alternative betingelser, som Amazons konkurrenter nød godt af. Kommissionen fandt, at sådanne klausuler kunne gøre det vanskeligere for andre e-bogsplatforme at udvikle innovative e-bogstjenester og konkurrere effektivt med Amazon.

Amazon søgte at imødekomme Kommissionens betænkeligheder ved at tilbyde ikke at håndhæve, indføre eller ændre betingelserne i sine aftaler med forlagene. Amazons oprindeligt foreslåede tilsagn blev ændret efter tilbagemeldinger fra interesserede parter. I maj konkluderede Kommissionen, at den ændrede endelige udgave af tilsagnene gav en rettidig, effektiv og samlet løsning på de konkurrenceproblemer, den havde identificeret¹⁴. Tilsagnene

¹¹ Sag AT.40099 *Google Android*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40099.

¹² Sag AT.40411 *Google-søgning (AdSense)*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40411.

¹³ Sag AT.40153 *Mestbegunstigelsesklausuler vedrørende e-bøger og beslægtede anliggender*, Kommissionens afgørelse af 4. maj 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40153.

¹⁴ Se IP/17/1223 af 4. maj 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1223_en.htm.

vil bidrage til at sikre innovation og fair konkurrence på Europas e-bogsmarked, som har en værdi af over 1 mia. EUR, og øge valgmulighederne og konkurrencen til gavn for de europæiske forbrugere.

Håndhævelse af kartel- og monopolreglerne på sportsmarkeder

Den 8. december 2017 vedtog Kommissionen en afgørelse om, at Den Internationale Skøjteunions (ISU) opstillingsregler var i strid med artikel 101 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)¹⁵. De pågældende regler pålagde strenge sanktioner over for atleter, der deltager i konkurrencer i hurtigskøjteløb, som ikke var godkendt af ISU, selv når sådanne konkurrencer ikke udgjorde nogen risiko for legitime sportsmål, som f.eks. beskyttelse af sportens integritet og udførelse eller sundhed og sikkerhed for atleterne.

Kommissionen fandt, at atleter som følge af ISU's opstillingsregler ikke fik lov til at konkurrere i skøjteløb, som ikke var arrangeret af ISU, og kunne fratages deres supplerende indtægtskilder i løbet af deres relativt korte karriere som hurtigskøjteløbere. Endvidere gjorde ISU's opstillingsregler det vanskeligt for uafhængige arrangører at sammensætte deres egne konkurrencer i hurtigskøjteløb, fordi de ikke kunne tiltrække de bedste atleter. Dette begrænsede udviklingen af alternative og innovative konkurrencer i hurtigskøjteløb til skade for fans og tilskuere.

Selv om Kommissionen fandt, at dens indgriben var nødvendig i den foreliggende sag, betyder det ikke, at Kommissionen søger at gøre sig til dommer i enhver tvist om sport.

Kommissionens sektorundersøgelse af e-handel

E-handel bør give forbrugerne et større udvalg af varer og tjenesteydelser samt mulighed for at foretage indkøb på tværs af grænserne. Men på trods af at flere og flere varer og tjenester handles via internettet på verdensplan, vokser salget på tværs af grænserne inden for EU kun ganske langsomt. I 2015 iværksatte Kommissionen en sektorundersøgelse for at afdække eventuelle konkurrenceproblemer på de europæiske markeder for e-handel¹⁶. I løbet af undersøgelsen indhentede Kommissionen oplysninger fra næsten 1 900 virksomheder, der beskæftiger sig med e-handel inden for forbrugsvarer og digitalt indhold, og analyserede ca. 8 000 distributions- og licensaftaler. I maj 2017 offentliggjorde Kommissionen sin endelige rapport om sektorundersøgelsen¹⁷, hvori der blev taget højde for bemærkninger til den foreløbige rapport i september 2016. Resultaterne gør det allerede lettere for Kommissionen at målrette håndhævelsen af EU's konkurrenceregler på markeder for e-handel. Desuden har sektorundersøgelsen fået en række virksomheder til at ændre deres adfærd vedrørende markedsføring på deres eget initiativ.

Håndtering af prisrestriktioner og geografisk blokering

Kommissionen indledte i februar 2017 tre separate undersøgelser for at vurdere, om visse typer onlinesalg forhindrer forbrugerne i at træffe grænseoverskridende valg og købe forbrugerelektronik, videospil og hotelophold til konkurrencedygtige priser¹⁸. De tre undersøgelser har til formål at løse

¹⁵ Sag AT.40208 *International Skating Unions opstillingsregler*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40208.

¹⁶ Se yderligere oplysninger på http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html.

¹⁷ Rapport fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet, *Endelig rapport om undersøgelsen af e-handelssektoren*, COM(2017) 229 final, som findes på http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_final_report_da.pdf.

¹⁸ Se IP/17/201 af 2. februar 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-201_en.htm.

specifikke problemer vedrørende detailprisrestriktioner, forskelsbehandling på grundlag af geografisk placering og geografisk blokering i vertikale aftaler mellem virksomheder. De foreløbige resultater af Kommissionens sektorundersøgelse af e-handelssektoren viser, at anvendelsen af disse restriktioner er udbredt i hele EU.

I juni 2017 iværksatte Kommissionen desuden en formel undersøgelse af kartel- og monopolforholdene angående distributionsaftaler og -praksis hos producenten og detailhandleren Guess¹⁹. Kommissionen har også indledt tre separate undersøgelser af kartel- og monopolforholdene for at vurdere, om Nike, Sanrio og Universal Studios begrænser grænseoverskridende salg og onlinesalg af merchandisingprodukter²⁰. Kommissionen er i færd med at undersøge, om licens- og distributionspraksis hos disse virksomheder muligvis forhindrer forbrugerne i at få adgang til et større udvalg og bedre tilbud på det indre marked.

Et af de vigtigste mål med Kommissionens strategi for et digitalt indre marked²¹ er at give forbrugerne og virksomhederne adgang til varer og tjenester, f.eks. ved at sikre overholdelse af EU's konkurrenceregler, sætte en stopper for uberettiget geografisk blokering²² og fremme grænseoverskridende portabilitet af onlineindholdstjenester.

Sikring af en aktiv konkurrence i mediesektoren

Mediesektoren er afgørende for udviklingen af informations- og kommunikationsteknologier samt for at udvikle og bevare kultur, information, uddannelse og demokrati. Digitalt indhold stilles i stigende grad til rådighed og fordeles via forskellige platforme (digital jordbaseret, via kabel, satellit, internet, mobile net), og virksomhederne har en tendens til at kombinere produktionen af indhold og fordelingen heraf. Ved vurderingen af fusioner i mediesektoren er en af Kommissionens største bekymringer, at adgang til centrale elementer – uanset om der er tale om indhold, teknologi eller samtrafik – ikke påvirkes i negativ retning.

I april 2017 godkendte Kommissionen i henhold til fusionsforordningen, at Sky blev opkøbt af Twenty-First Century Fox, som er en amerikansk diversificeret global medievirksomhed²³. Sky er den førende aktør for betalings-tv i Østrig, Tyskland, Irland, Italien og Det Forenede Kongerige, mens Twenty-First Century Fox er et af de seks store filmselskaber i Hollywood og tv-kanaloperatør. Fox og Sky er hovedsagelig aktive på forskellige markeder i Østrig, Tyskland, Irland, Italien og Det Forenede Kongerige. Kommissionen konkluderede, at transaktionen ikke ville give anledning til konkurrenceproblemer i Europa.

I maj godkendte Kommissionen Vivendis overtagelse af den faktiske kontrol med Telecom Italia²⁴. Både Telecom Italia (Italien) og Vivendi (Frankrig) er aktive på markedet for engrosadgang til digitale jordbaserede net til transmission af tv-kanaler via deres respektive

¹⁹ Sag AT.40428 *Guess*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40428.

²⁰ Sag AT.40432 *Merchandise i licens – Sanrio*, AT.40433 *Merchandise i licens – Universal Studios*, AT.40436 *Merchandise i licens – Nike*, se IP/17/1646 af 14. juni 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1646_en.htm.

²¹ Se <https://ec.europa.eu/digital-single-market/>.

²² Se Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/302 af 28. februar 2018 om imødegåelse af uberettiget geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kunders nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og af direktiv 2009/22/EF, EUT L 60 I af 2.3.2018, s. 1.

²³ Sag M.8354 *Fox/Sky*, Kommissionens afgørelse af 7. april 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8354.

²⁴ Sag M.8465 *Vivendi/Telecom Italia*, Kommissionens afgørelse af 30. maj 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8465.

andele i to andre virksomheder, Persidera og Mediaset. Kommissionen fandt, at Vivendi efter transaktionen vil have et incitament til at øge priserne for tv-kanaler på markedet for engrosadgang til digitale jordbaserede tv-net. For at imødegå de konkurrenceproblemer, der blev påpeget af Kommissionen, forpligtede Vivendi sig til at afhænde Telecom Italias andel i Persidera. Kommissionens afgørelse er betinget af, at betingelserne overholdes fuldt ud.

Kommissionen har enekompetence til at vurdere virkningerne af de planlagte transaktioner om konkurrence i de forskellige berørte markeder inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS). Men i EU-fusionsforordningen anerkendes det, at medlemsstaterne kan træffe passende foranstaltninger, herunder forbud mod planlagte transaktioner, for at beskytte andre legitime interesser, som f.eks. mediepluralisme. I denne forbindelse overvejer Det Forenede Kongeriges minister for kultur, medier og sport i øjeblikket at træffe passende foranstaltninger for at beskytte mediepluralismen i Det Forenede Kongerige i forhold til Twenty-First Century Fox' påtænkte overtagelse af Sky.

Kommissionen godkendte ligeledes to ordninger til støtte for udvikling og fremme af uddannelse og kulturelt værdifulde digitale videospil i Tyskland²⁵ og Danmark²⁶.

Fusionskontrol og betydningen af korrekte oplysninger

Ved vurderingen af en foreslået fusion skal Kommissionen være i stand til at træffe afgørelser med fuldt kendskab til de faktiske omstændigheder. I henhold til EU's fusionsforordning skal virksomhederne i en fusionsundersøgelse give korrekte oplysninger, som ikke er forvanskede, da dette er afgørende for, at Kommissionen kan efterprøve fusioner og overtagelser på en rettidig og effektiv måde. Denne forpligtelse gælder, uanset om oplysningerne har indvirkning på det endelige resultat af fusionsvurderingen.

Da Facebook bekendtgjorde sin overtagelse af WhatsApp i 2014²⁷, meddelte virksomheden Kommissionen, at den ikke ville være i stand til at matche Facebook-brugeres konti og WhatsApp-brugeres konti automatisk. Senere fandt Kommissionen imidlertid ud af, at i modsætning til Facebooks forsikringer i 2014-fusionsrevisionsprocessen var den tekniske mulighed for automatisk matchning af Facebook- og WhatsApp-brugernes identitet allerede til stede i 2014, og at Facebook havde kendskab til denne mulighed. Efter en klagepunktsmeddelelse i maj 2017 pålagde Kommissionen Facebook en bøde på 110 mio. EUR for at give urigtige eller forvanskede oplysninger²⁸. Afgørelsen sender et klart signal til virksomhederne om, at de skal overholde alle aspekter af EU's fusionsregler, herunder forpligtelsen til at give korrekte oplysninger.

Støtte til konnektivitet på tværs af EU

Internetforbindelser og -dækning er en forudsætning for digital udvikling og innovation. Som led i strategien for det indre marked søger Kommissionen at tilskynde til udbredelse af

---

²⁵ Statsstøttesag SA.46572 – Tyskland – støtteforanstaltning vedrørende bayerske spil, Kommissionens afgørelse af

4. september 2017, som findes på

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3.

²⁶ SA.45735 – Danmark – støtteordning til udvikling, produktion og lancering af kulturelle og pædagogiske computerspil, Kommissionens afgørelse af 12. maj 2017, som findes på

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3.

²⁷ Sag M.7217 *Facebook/Whatsapp*, Kommissionens afgørelse af 3. oktober 2014, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7217.

²⁸ Sag M.8228 *Facebook/Whatsapp* (procedure i henhold til artikel 14, stk. 1.), se IP/ 17/1369 af 18. maj 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1369_en.htm.

bredbånd, navnlig i underforsynede områder, og sikre et højt niveau af konnektivitet i EU. Kommissionen har sat et mål for internetforbindelser med download-/uploadhastigheder på 1 GB data pr. sekund inden 2025 for alle skoler, transportknudepunkter og hovedudbydere af offentlige tjenesteydelser samt digitalt intensive virksomheder. Derudover bør alle europæiske husstande have adgang til netværk, der tilbyder en downloadhastighed på mindst 100 MBit/s, som kan opgraderes til 1 GB inden 2025²⁹. Endelig bør alle byområder og alle større jordbaserede transportveje have uafbrudt 5G-dækning, også inden 2025.

Den generelle gruppefritagelsesforordning (GBER), som er beregnet specielt til underforsynede områder og giver medlemsstaterne mulighed for at anvende bredbåndsnet uden anmeldelse af statsstøtte, og Kommissionens retningslinjer for anvendelsen af statsstøttereglerne i forbindelse med hurtig etablering af bredbåndsnet³⁰ giver stabilitet og retssikkerhed for investeringer i bredbånd. Disse regler tilskynder til hurtig ibrugtagning af offentligt støttet bredbåndsinfrastruktur med offentlige midler og minimerer samtidig risikoen for fortrængning af private investeringer eller oprettelse af monopoler. Alle medlemsstater har nu vedtaget og/eller ajourført deres nationale og/eller regionale strategier for bredbånd og tilpasser dem efterhånden til de nye strategiske konnektivetsmål for 2025. Omfattende nationale og regionale bredbåndsordninger er blevet godkendt af Kommissionen i løbet af 2017, især for Litauen, Kroatien, Østrig, Tyskland og Polen. De planlagte foranstaltninger vil medføre hurtigere internet for forbrugere og virksomheder. I 2017 vil Generaldirektoratet for Konkurrence aktivt bidrage med sin ekspertise om konkurrenceregler, navnlig statsstøttereglerne, til det nye europæiske net af kompetencekontorer vedrørende bredbånd³¹ og værktøjssættet for bredbånd i landdistrikter³². Begge initiativer har til formål at opbygge kapaciteter (juridiske, tekniske eller økonomiske) og formidle viden om bredbånd, herunder udveksling af nuværende bedste praksis for hurtig gennemførelse af bredbåndsplaner i Europa.

4. Fremme af fair konkurrence på koncentrerede markeder til gavn for borgere og virksomheder

Stærk koncentration på markedet betyder, at nogle få virksomheder har en stor markedsandel i en given sektor. Streng håndhævelse af konkurrencereglerne sikrer, at store og magtfulde virksomheder forhindres i at misbruge deres markedsstyrke til skade for deres kunder og resten af økonomien. Domstolen har i september præciseret rammerne for at vurdere lovligheden af de eksklusivitetsrabatter, der anvendes af dominerende virksomheder. Den bekræftede, at sådanne rabatter som udgangspunkt er ulovlige, og at konkurrencebegrænsende virkninger kan påvises ved hjælp af mange forskellige midler³³. Ud fra et proceduremæssigt synspunkt sendte Domstolen desuden en påmindelse om, hvor vigtigt det er at føre fortegnelser over kontakter med virksomheder og andre parter, der er involveret i

---

²⁹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: *Konnektivitet med henblik på et konkurrencedygtigt digitalt indre marked – På vej mod et europæisk gigabitsamfund* – COM(2016)587 og arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene – SWD(2016)300, som findes på <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-connectivity-competitive-digital-single-market-towards-european-gigabit-society>.

³⁰ Meddelelse fra Kommissionen, *EU-retningslinjer for statsstøttereglernes anvendelse i forbindelse med hurtig etablering af bredbåndsnet*, EUT 2013 C 25 af 26.1.2013, som findes på <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:da:PDF>.

³¹ For yderligere oplysninger, se <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/broadband-competence-offices>.

³² For yderligere oplysninger, se <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-commission-joins-forces-help-bringing-more-broadband-rural-areas>.

³³ C-413/14 P *Intel mod Kommissionen*, Domstolens dom af 6. september 2017, ECLI:EU:C:2017:632.

konkurrenceretlige undersøgelser, hvilket er i fuld overensstemmelse med Kommissionens vægt på rimelighed og respekten for virksomhedernes ret til forsvar.

Håndhævelse af kartel- og monopolreglerne inden for lægemiddelsektoren

Europas borgere skal have adgang til innovative, sikre og billige lægemidler. Når medicinalvirksomheder, virksomheder, der fremstiller medicinsk udstyr, og andre sundhedsrelaterede virksomheder afskrækkes fra illoyal praksis, vinder borgerne. Der udvikles nye og bedre produkter, priserne falder, og sundhedsbudgetterne skånes. I EU har de enkelte medlemsstater forskellige prisfastsættelses- og godtgørelsespolitikker, som er tilpasset deres egne økonomiske og sundhedsmæssige behov. Ikke desto mindre skal alle medicinalvirksomheder, der opererer på EU's indre marked, overholde konkurrencereglerne.

I maj 2017 indledte Kommissionen en formel undersøgelse af bekymringer om, at Aspen Pharma har opkrævet urimeligt høje priser for fem livreddende lægemidler mod kræft³⁴. Kommissionen er i gang med at undersøge, om Aspen misbrugte sin dominerende stilling i strid med EU's kartel- og monopolregler. Kommissionen vil nu foretage sin dybtgående undersøgelse som et prioritets spørgsmål. Indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure foregriber ikke udfaldet af undersøgelsen.

Kommissionen ser på prispraksissen for livreddende lægemidler: Aspen-sagen

Aspen er en global medicinalvirksomhed med hovedkvarter i Sydafrika og med flere datterselskaber i EØS. Undersøgelsen vedrører Aspens prispraksis for nichelægemidler, der anvendes til behandling af kræft, såsom hæmatologiske tumorer. Lægemidlerne sælges med forskellige formuleringer og under flere forskellige handelsbetegnelser. Aspen købte de nævnte lægemidler, efter deres patentbeskyttelse var udløbet.

Kommissionen er i færd med at undersøge påstande om, at Aspen har indført meget betydelige og uberettigede prisstigninger på op til flere hundrede procent, såkaldte "overpriser". For at pålægge sådanne prisstigninger har Aspen truet med at tilbagekalde de pågældende lægemidler i nogle medlemsstater og har faktisk gjort dette i visse tilfælde. Undersøgelsen dækker alle EØS-stater bortset fra Italien, hvor den italienske konkurrencemyndighed allerede vedtog en afgørelse om overtrædelse mod Aspen i september 2016.

Dette er Kommissionens første undersøgelse af bekymringer om urimeligt høje priser i lægemiddelindustrien.

Kommissionen har endvidere været meget opmærksom på at imødegå forsøg fra originalproducenterne på at forsinke eller hindre indførelsen af generiske lægemidler på markedet. I juli 2017 sendte Kommissionen en klagepunktsmeddelelse til medicinalvirksomheden Teva³⁵. Kommissionen meddelte Teva sin foreløbige konklusion om, at en aftale indgået med konkurrenten Cephalon var i strid med EU's kartel- og monopolregler. I henhold til aftalen var Teva forpligtet til ikke at markedsføre en billigere generisk version af Cephalons lægemiddel mod søvnforstyrrelser, modafinil.

Markedsadgang og konkurrence fra generiske lægemidler er et vigtigt element med henblik på at gøre sundhedspleje endnu billigere. Af klagepunktsmeddelelsen fremgår det, at patentforligsaftalen mellem Cephalon og Teva kan have forsinket indførelsen af et billigere

³⁴ Sag AT.40394 *Aspen*, se IP/17/1323 af 15. maj 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1323_da.htm.

³⁵ Sag AT.39686 *Cephalon*, se IP/17/2063 af 17. juli 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2063_en.htm.

generisk lægemiddel, hvilket har ført til højere priser på modafinil og været til stor skade for EU's patienter og sundhedsbudgetter. Virksomhederne har nu mulighed for at svare på Kommissionens bekymringer. Fremsendelse af en klagepunktsmeddelelse foregriber ikke udfaldet af undersøgelsen.

De vigtigste fusioner i lægemiddelsektoren

I juni godkendte Kommissionen Johnson & Johnsons overtagelse af Actelion³⁶ med forbehold af retsmidler. Mens de to virksomheders aktiviteter i vid udstrækning supplerer hinanden, arbejdede de begge på en behandling mod søvnløshed baseret på en ny metode til at afhjælpe denne tilstand. Kommissionens markedsundersøgelse viste, at den anmeldte transaktion ville give Johnson & Johnson både mulighed for og incitament til at rationalisere sine konkurrerende forsknings- og udviklingsprogrammer vedrørende søvnløshed ved enten at udskyde eller afbryde et af dem. Med henblik på at løse disse konkurrenceproblemer tilbød Johnson & Johnson retsmidler til at sikre, at virksomheden ikke kan udøve negativ indflydelse på udviklingen af nogen af forskningsprogrammerne vedrørende søvnløshed.

De vigtigste fusioner i den agrokemiske sektor

Frø og plantebeskyttelsesmidler er af afgørende betydning for landbrugere og i sidste ende forbrugerne. Kommissionen sikrer effektiv konkurrence i denne sektor, så landbrugere kan få adgang til innovative produkter, bedre kvalitet og konkurrencedygtige priser. På dette marked vurderede Kommissionen i henhold til EU's fusionsforordning de nylige fusioner mellem Dow og DuPont og mellem Syngenta og ChemChina samt Bayer og Monsanto. Begge afgørelser fulgte en tilbundsående undersøgelse af de planlagte transaktioner.

Den betingede godkendelse af fusionen mellem Dow og DuPont og af ChemChinas overtagelse af Syngenta

I marts 2017 godkendte Kommissionen fusionen mellem de amerikanske kemikalievirksomheder Dow og DuPont med forbehold af visse betingelser om at afhænde en stor del af DuPonts globale pesticidaktiviteter, herunder dens globale forsknings- og udviklingsvirksomhed³⁷. Kommissionen var bekymret for, at den oprindeligt anmeldte transaktion ville begrænse priskonkurrencen og udvalget på diverse markeder for eksisterende pesticider. Desuden viste en detaljeret undersøgelse af fusionens indvirkninger på den konkurrerende innovation på en række innovationsområder, hvor parternes F&U-indsats konkurrerede med hinanden, samt på konkurrencen inden for pesticidinnovation generelt, at fusionen også ville medføre betydeligt mindre innovation. Disse bekymringer blev behandlet fuldt ud i tilsagnene fra Dow og DuPont.

I april 2017 godkendte Kommissionen ChemChinas overtagelse af Syngenta (med hovedkvarter i henholdsvis Kina og Schweiz), på visse betingelser³⁸. Kommissionen var bekymret for, at den anmeldte transaktion ville have mindsket konkurrencen på en række eksisterende markeder for pesticider i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. Endvidere var Kommissionen bekymret for, at fusionen kunne mindske konkurrencen inden for plantevækstreguleringsmidler. Godkendelsen blev derfor betinget af, at ChemChina afhændede betydelige dele af sine europæiske pesticid- og plantevækstreguleringsmiddelaktiviteter. Kommissionens undersøgelse fokuserede på konkurrencen

³⁶ Sag M.84401 J&J/Actelion. For yderligere oplysninger, se http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8401.

³⁷ Sag M.7932 Dow/DuPont, Kommissionens afgørelse af 27. marts 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7932.

³⁸ Sag M.7962 ChemChina/Syngenta, Kommissionens afgørelse af 5. april 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7962.

inden for eksisterende pesticider, eftersom ChemChina ikke konkurrerer med Syngenta om udvikling af nye og innovative pesticider.

I august iværksatte Kommissionen en tilbundsgående undersøgelse for at vurdere Bayers (Tyskland) påtænkte overtagelse af Monsanto (USA) i henhold til EU's fusionsforordning³⁹. Den fusionerede enhed ville have både den største portefølje af pesticidprodukter og den stærkeste position på det globale marked for frø og såsæd, hvilket gør den til verdens største integrerede selskab inden for branchen. Kommissionen var indledningsvist bekymret for, at den påtænkte overtagelse kunne begrænse konkurrencen på en række forskellige markeder, hvilket ville føre til højere priser, dårligere kvalitet, mindre udvalg og mindre innovation. Navnlig den indledende markedsundersøgelse fremhævede foreløbige problemer inden for pesticider, såsæd og frø samt digitalt landbrug. Kommissionen undersøgte også, om konkurrenternes adgang til forhandlere og landbrugere kunne blive vanskeligere, hvis Bayer og Monsanto sammenlagde eller -bandt deres salg af pesticidprodukter og frø, især med indførelsen af digitalt landbrug. Digitalt landbrug består i indsamling af data og oplysninger om landbrug med det formål at levere skræddersyet rådgivning eller aggregerede data til landbrugerne. Både Bayer og Monsanto har investeret i denne nye teknologi. I lyset af den verdensomspændende rækkevidde af Bayers og Monsantos aktiviteter har Kommissionen arbejdet tæt sammen med andre konkurrencemyndigheder, navnlig med det amerikanske justitsministerium og kartel- og monopolmyndighederne i Australien, Brasilien, Canada og Sydafrika.

Sikring af konkurrencedygtige priser på råmaterialer for de europæiske industrier

Kommissionen forbød i april 2017 HeidelbergCements og Schwenks planlagte overtagelse af Cemex Croatia i henhold til EU's fusionsforordning⁴⁰. Kommissionen udtrykte stærk bekymring for, at overtagelsen ville medføre væsentligt begrænset konkurrence på markeder for grå cement og forhøjede priser i Kroatien.

Overtagelsen ville have fjernet konkurrencen mellem virksomheder, som konkurrerede direkte om kroatiske cementkunder, og kunne have ført til en dominerende stilling på markedet. Parternes samlede markedsandel ville have været på ca. 45-50 % og nåede op over 70 % i dele af landet. Efter en tilbundsgående undersøgelse konkluderede Kommissionen, at den foreslåede foranstaltning ikke var tilstrækkelig til at erstatte den konkurrence, der ville forsvinde med fusionen.

Cement er et vigtigt råmateriale til bygge- og anlægssektoren, som skaber mange arbejdspladser i Kroatien, og som har lidt i de seneste år. Kommissionen tog skridt til at beskytte forbrugerne og forebygge de negative konsekvenser af højere priser på råmaterialer for denne vigtige sektor.

5. Fremme af vækst ved at beskytte konkurrencen i netværksindustrierne

I energisektoren fortsætter Kommissionen med at arbejde hen imod en europæisk energiunion, hvor ren energi kan flyde frit og sikkert. Pålidelig energiforsyning til rimelige priser for virksomheder og forbrugere og med mindst mulig indvirkning på miljøet er af afgørende betydning for den europæiske økonomi.

³⁹ Sag M.8084 *Bayer/Monsanto*, se IP/17/2762 af 22. august 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2762_en.htm. Den endelige afgørelse blev truffet den 21. marts 2018 og findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2282_en.htm.

⁴⁰ Sag M.7878 *HeidelbergCement/Schwenk/Cemex Hungary/Cemex Croatia*, Kommissionens afgørelse af 5. april 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7878.

Statsstøtteforanstaltninger, der skal sikre energiforsyningsikkerheden for de europæiske borgere og virksomheder

Kommissionens sektorundersøgelse fra 2016 af kapacitetsmekanismer⁴¹ har dannet grundlag for et tæt samarbejde mellem Kommissionen og EU-medlemsstaterne for at sikre, at kapacitetsmekanismerne er velgennemtænkte og egner sig til formålet. I 2017 begyndte Kommissionen sine håndhævelsestiltag baseret på resultaterne i rapporten og traf en endelig beslutning om en kapacitetsmekanisme i Frankrig⁴². Desuden blev den første fælles kapacitetsmekanisme for Irland og Nordirland godkendt⁴³. Denne kapacitetsmekanisme er åben for alle potentielle typer kapacitetsudbydere, herunder efterspørgselsreaktion, på hele øens marked. Endvidere har Kommissionen i tæt samarbejde med de relevante nationale myndigheder fortsat arbejdet med at sikre, at yderligere seks kapacitetsmekanismer⁴⁴ i Belgien, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Italien og Polen – som vedrører mere end halvdelen af EU's befolkning – er velgennemtænkte og opfylder de strenge kriterier i henhold til EU's statsstøtteregler, især Kommissionens retningslinjer fra 2014 om statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi⁴⁵. Særligt sker tildelingen af støtten gennem udbudsprocedurer, som er åbne for alle teknologier, der kan levere de ønskede tjenester, herunder som reaktion på efterspørgsel. Disse håndhævelsesaktiviteter supplerer Kommissionens strategi for energiunionen⁴⁶ med hensyn til at levere sikker, bæredygtig og konkurrencedygtig energi i Europa.

Fremme af et åbent og integreret marked for gas

I 2017 fortsatte Kommissionen sin undersøgelse af Gazproms forretningspraksis i Central- og Østeuropa⁴⁷. Ifølge Kommissionens foreløbige vurdering havde Gazprom overtrådt EU's kartel- og monopolregler ved at følge en overordnet strategi med at opdele de central- og østeuropæiske gasmarkeder.

Gazprom har tilbudt at afgive tilsagn for at afhjælpe de konkurrenceproblemer, Kommissionen har afdækket. Kommissionen konkluderede, at de tilsagn, som Gazprom afgav, dækkede dens konkurrencemæssige bekymringer, og besluttede at underkaste dem en markedsundersøgelse. I marts 2017 opfordrede Kommissionen alle interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger vedrørende de tilsagn, som Gazprom havde afgivet, og modtog et betydeligt antal kommentarer og bemærkninger⁴⁸. I lyset af de indkomne bemærkninger i markedstesten kan Kommissionen anmode om ændringer af tilsagnene og derefter træffe en afgørelse, som gør tilsagnene retligt bindende for Gazprom. Hvis en virksomhed ikke efterkommer disse tilsagn, kan Kommissionen pålægge en bøde på op til

⁴¹ Den 16. november 2016 offentliggjorde Kommissionen den endelige rapport om sin sektorundersøgelse af kapacitetsmekanismer, se IP/2016/4021 af 16. november 2016 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4021_en.htm.

⁴² Sag SA.40454 Udbud vedrørende supplerende kapacitet i Bretagne, yderligere oplysninger findes i IP/17/1325 af 15. maj 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1325_en.htm.

⁴³ Sag SA.44464 *Irsk kapacitetsmekanisme: alternativ ordning om pålidelighed*, Kommissionens afgørelse af 24. november 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44464, og SA.44465 *Nordisk kapacitetsmekanisme: alternativ ordning om pålidelighed*, Kommissionens afgørelse af 24. november 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44465. For yderligere oplysninger, se IP/17/4944 af 24. november 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4944_en.htm.

⁴⁴ Se IP/18/682 af 7. februar 2018, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-682_en.htm.

⁴⁵ Se IP/14/400 af 9. april 2014, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-400_en.htm.

⁴⁶ Yderligere oplysninger findes på https://ec.europa.eu/commission/priorities/energy-union-and-climate_en.

⁴⁷ Sag AT.39816 *Opstrømsgasforsyning i Central- og Østeuropa*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39816.

⁴⁸ Se IP/17/555 af 13. marts 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-555_en.htm.

10 % af virksomhedens omsætning på verdensplan uden at skulle påvise en overtrædelse af EU's kartel- og monopolregler.

Kommissionen fortsatte ligeledes sin undersøgelse af det bulgarske selskab Bulgarian Energy Holdings ("BEH") mulige overtagelse af gasmarkederne i Bulgarien⁴⁹.

Lige konkurrence på tværs af de europæiske energimarkeder

Statsstøttere reglerne spiller også en central rolle i forbindelse med opfyldelsen af EU's ambitiøse energi- og klimapolitiske mål med færrest mulige omkostninger for skatteyderne og uden unødigt fordrejning af konkurrencen på det indre marked. Kommissionens retningslinjer om statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi⁵⁰ har siden 2017 navnlig krævet støtte til konkurrencedygtige auktioner om vedvarende energi. Auktionerne skal være baseret på klare, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier. Dette krav sikrer, at brugen af offentlige midler er begrænset, og at der ikke er tale om overkompensation.

I juli godkendte Kommissionen f.eks. i henhold til EU's statsstøttere regler den nye ungarske støtteordning for vedvarende elektricitet⁵¹. I henhold til denne ordning er adskillige teknologier og anlægsstørrelser støtteberettigede. Anlæg med en kapacitet på over 1 megawatt og vindkraftanlæg udvælges i en teknologineutral udbudsprocedure.

I september godkendte Kommissionen i henhold til EU's statsstøttere regler fire støtteordninger vedrørende produktion af elektricitet fra landbaserede vind- og solenergianlæg på bygninger og på jorden i Frankrig⁵². Ordningerne vil give Frankrig mulighed for at udvikle mere end yderligere syv gigawatt i vedvarende energi, hvilket vil hjælpe landet med at nå sine 2020-mål om at producere 23 % af energien fra vedvarende kilder. Desuden konstaterede Kommissionen i november, at en spansk ordning for vedvarende elektricitet var i overensstemmelse med EU's statsstøttere regler⁵³. Ordningen støtter elproduktion fra vedvarende energikilder, højeffektiv kraftvarmeproduktion og affald og bidrager til Spaniens overgang til en kulstoffattig, miljømæssigt bæredygtig energiforsyning.

Alle disse ordninger er ledsaget af en udførlig evalueringsplan med en vurdering af deres virkning. De endelige resultater af evalueringerne vil skulle indsendes til Kommissionen.

En solid energiunion kræver stærke og innovative teknologiudbydere, som er i stand til at konkurrere på lige vilkår. Et eksempel herpå er omstruktureringen af den franske udbyder af nuklear teknologi Areva⁵⁴. I januar 2018 skiftede Areva navn til Oreno.

---

⁴⁹ Sag AT.39849 *BEH-gas*, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39849.

⁵⁰ Meddelelse fra Kommissionen – *Retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014-2020*, EUT C 200 af 28.6.2014, s. 1, som findes på [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52014XC0628\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52014XC0628(01)).

⁵¹ SA.44076 *RES-støtteordning – METÁR*, Kommissionens afgørelse af 11. juli 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44076.

⁵² Sag SA.46552, SA.47753, SA.48066 og SA.48238, se IP/17/3581 af 29. september 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3581_en.htm.

⁵³ Sag SA.40348 *Støtte til elproduktion fra vedvarende energikilder, kraftvarmeproduktion og affald*, Kommissionens afgørelse af 10. november 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_40348.

⁵⁴ Sag SA.44727 *Omstrukturingsstøtte til Areva*, Kommissionens afgørelse af 10. januar 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44727 og M.7764 *EDF/Arevas reaktoraktiviteter*, Kommissionens afgørelse af 29. maj 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7764.

Omstruktureringen af Areva

I 2016 underrettede Frankrig Kommissionen om en omstrukturingsplan til genoprettelse af Arevas konkurrencedygtighed og forbedring af dens finansielle stilling. Planen omfattede statsstøtte i form af en offentlig kapitaltilførsel på 4 mia. EUR.

Kriseramte virksomheder kan kun modtage statsstøtte med henblik på at genoprette deres langsigtede levedygtighed. Støtte til kriseramte virksomheder er stærkt konkurrenceforvridende, da den kunstigt holder en virksomhed på markedet, som ellers ville have forladt det. Den kan derfor kun indrømmes på strenge betingelser.

Kommissionen undersøgte, hvorvidt Areva med den planlagte offentlige kapitaltilførsel ville få en urimelig fordel i forhold til sine konkurrenter ved at få adgang til finansiering på betingelser, som ikke findes på markedet. I januar 2017 vedtog Kommissionen to afgørelser om godkendelse af redningsstøtten (i sag SA.46077) og en anden om omstrukturingsstøtten (SA.44727) til Areva-koncernen. Kommissionen konkluderede, at de franske planer er i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler, hvilket gav virksomheden mulighed for at genoprette sin levedygtighed uden at forvride konkurrencen på det indre marked. De franske myndigheder vil forelægge Kommissionen regelmæssige overvågningsrapporter for at sikre, at omstrukturingsplanen gennemføres fuldt ud og i overensstemmelse med Kommissionens afgørelse, indtil Arevas omstrukturingsperiode udløber i 2019.

Planen omfattede afhændelse af Arevas reaktor til det franske energiselskab EDF med forbehold af Kommissionens gennemgang af den planlagte transaktion i henhold til EU's regler for kontrol med fusioner. I maj 2017 konkluderede Kommissionen, at transaktionen ikke gav anledning til konkurrencemæssige betænkeligheder i henhold til fusionsforordningen.

I forbindelse med sådanne komplekse omstruktureringer bidrager konkurrenceværktøjer såsom kontrol af fusioner og statsstøtte til at sikre, at markederne fortsat giver virksomhederne incitament til at være effektive og innovative, til gavn for EU's husstande og virksomheder.

I marts 2017 godkendte Kommissionen desuden i henhold til statsstøttereglerne Ungarns støtte til opførelse af to nye atomreaktorer i Paks (Paks II)⁵⁵. De nye reaktorer erstatter de fire reaktorer, der i øjeblikket er i drift på Paks-værket, som blev opført i 1980'erne og i øjeblikket står for ca. 50 % af Ungarns indenlandske elproduktion. I henhold til EU-traktaterne står det medlemsstaterne frit for at fastsætte deres energimix, ligesom de har mulighed for at investere i nuklear teknologi. Det er Kommissionens opgave at sikre, at fordrejning af konkurrencen på energimarkedet som følge af den offentlige støtte begrænses til et minimum. I den undersøgelse, Kommissionen har foretaget, har den ungarske regering givet betydelige tilsagn, der gav Kommissionen mulighed for at godkende investeringen.

Fremme af en konkurrencedygtig og effektiv transportsektor

Transportsektoren er en af de vigtigste sektorer for de europæiske husholdninger: Transportrelaterede varer og tjenester er den næststørste post på husholdningernes budget næsteften boligrelaterede udgifter⁵⁶. Konkurrencedygtige priser på transporttjenester påvirker millioner af europæere direkte. Kommissionen deltager aktivt i at fremme en dynamisk konkurrence og håndtere konkurrencefordrejninger på tværs af alle transportformer.

⁵⁵ Sag SA.38454 *Mulig støtte til atomkraftanlæg i Paks*, Kommissionens afgørelse af 6. marts 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38454.

⁵⁶ Kilde: Eurostat. Se http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Household_consumption_expenditure_-_national_accounts.

Luftfartssektoren er stadig meget fragmenteret i EU, og behovet for yderligere konsolidering blev understreget af en række luftfartsselskabers insolvens i EU i 2017. På denne baggrund har Kommissionen gennemgået Lufthansas⁵⁷ og easyJets⁵⁸ opkøb af visse aktiver i Air Berlin. Inden Kommissionen afsluttede sin undersøgelse, ophævede Lufthansa NIKI-transaktionen den 13. december, hvilket førte til, at NIKI gik i betalingsstandsning samme dag⁵⁹. Kommissionen godkendte med forbehold for passende retsmidler endelig den resterende del af transaktionen mellem Lufthansa og Air Berlin den 21. december⁶⁰. I denne sammenhæng er det vigtigt, at kreditorudvalgene og kuratorerne ikke undervurderer risikoen for, at en transaktion ikke kan gennemføres af forskriftsmæssige grunde (herunder, men ikke begrænset til, statsstøtteregler og fusionskontrol). Selv om den potentielle køber af det konkursramte selskab kan træffe visse foreløbige foranstaltninger for at bevare sidstnævntes levedygtighed, skal disse foranstaltninger være i overensstemmelse med fusionsforordningen.

EU's marked for jernbanegodstransport blev liberaliseret i 2007. Siden da har Kommissionen arbejdet på at fuldende det indre marked for jernbanetjenester, bl.a. ved at sikre uafhængig forvaltning af jernbaneinfrastrukturen og fremme investeringer i spor, som forbinder medlemsstaterne. I denne forbindelse er det vigtigt at håndhæve EU's konkurrenceregler for at sikre, at lovgivningsmæssige hindringer ikke erstattes af konkurrencebegrænsende adfærd fra dominerende jernbaneselskaber, hvilket vil forhindre EU i at nå sine mål inden for jernbanetransport.

Kommissionen gav de litauiske jernbaner en bøde for at hindre konkurrencen på markedet for jernbanegodstransport⁶¹

Kommissionens undersøgelse viste, at de foranstaltninger, som det etablerede litauiske statsejede jernbaneselskab med ansvar for både jernbaneinfrastruktur og jernbanetransport havde truffet, hæmmede konkurrencen på markedet for jernbanegodstransport ved nedtagelsen af en 19 km lang strækning mellem Litauen og Letland, hvilket forhindrede en væsentlig kunde hos de litauiske jernbaner i at benytte sig af en anden jernbaneoperatørs tjenesteydelser. Det litauiske jernbaneselskab kunne ikke påvise nogen objektiv begrundelse for at fjerne sporet.

Kommissionen besluttede at give det litauiske jernbaneselskab en bøde på 27,9 mio. EUR for at misbruge sin dominerende stilling i forvaltningen af jernbaneinfrastrukturen i Litauen. Kommissionen pålagde også det litauiske jernbaneselskab at genopbygge sporene.

I juni godkendte Kommissionen i henhold til statsstøttereglerne omstruktureringsstøtte til de græske jernbaneselskaber OSE og TRAINOSE⁶². For så vidt angår støtteforanstaltningerne til OSE og TRAINOSE, som Kommissionen fandt var i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler, tog Kommissionen særligt hensyn til de vanskeligheder, som den græske

⁵⁷ Sag M.8633 *Lufthansa/visse Air Berlin-aktiver*. Yderligere oplysninger findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8633.

⁵⁸ Sag M.8672 *easyJet/visse Air Berlin-aktiver*. Yderligere oplysninger findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8672.

⁵⁹ Efter en beslutning truffet af NIKI's kreditorudvalg blev NIKI's aktiver i januar 2018 solgt til virksomhedens grundlægger, Niki Lauda, og omdøbt til Laudamotion.

⁶⁰ Sag M.8633 *Lufthansa/visse Air Berlin-aktiver*, Kommissionens afgørelse af 21. december 2017 i henhold til artikel 6, stk. 1, litra b), sammenholdt med artikel 6, stk. 2, i Rådets forordning nr. 139/2004 og artikel 57 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5402_en.htm.

⁶¹ Sag AT.39813 *Baltic Rail*, Kommissionens afgørelse af 2. oktober 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39813.

⁶² Sag SA.32543 *Foranstaltninger til fordel for OSE-koncernen* og SA.32544 *Omstrukturering af den græske jernbanekoncern – TRAINOSE S.A.*, se IP/17/1661 af 16. juni 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1661_en.htm.

jernbanesektor står over for, og betydningen af en velfungerende jernbanedrift for befolkningen. Foranstaltningerne har det legitime mål at forhindre en alvorlig forstyrrelse af den græske økonomi uden at forvride konkurrencen på det indre marked unødigt. Støtten vil også lette den fremtidige privatisering af TRAINOSE, der forventes at støtte åbningen af det græske jernbanemarked for konkurrence og have en positiv indvirkning på kvaliteten af transporttjenester. Kommissionen traf også en afgørelse om, at bulgarske støtteforanstaltninger til det statsejede jernbaneselskab BDZ er i overensstemmelse med EU's statsstøtteregele⁶³.

Både afgørelserne om OSE og TRAINOSE og afgørelsen om de bulgarske støtteforanstaltninger til fordel for BDZ viser, hvordan statsstøttekontrol kan bidrage til at løse problemerne vedrørende gæld, som visse etablerede jernbaneoperatører bringer med sig. Statsstøtteregeleterne giver medlemsstaterne mulighed for at hjælpe disse virksomheder med at undgå alvorlige økonomiske vanskeligheder eller fyring af personale og letter samtidig overgangen til et åbent og konkurrencebaseret jernbanemarked til gavn for både forbrugere og skatteydere.

---

⁶³ Sag SA.31250 *Bulgarsk foranstaltning til fordel for BDZ Holding EAD SA, BDZ Passenger EOOD og BDZ Cargo EOOD*, Kommissionens afgørelse af 16. juni 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_31250.

Bekæmpelse af karteller for at støtte EU's konkurrenceevne

Vejtransport udgør en væsentlig del af den europæiske transportsektor, og dens konkurrenceevne afhænger af priserne på lastbiler.

Kommissionen gav Scania en bøde for at have deltaget i et kartel⁶⁴

I september gav Kommissionen Scania en bøde på 880 mio. EUR for deltagelse i et kartel på markedet for fremstilling af mellemte lastbiler (med en vægt på mellem 6 og 16 ton) og tunge lastbiler (med en vægt på over 16 ton). I juli 2016 var Kommissionen nået frem til en forligsaftale om lastbilkartellet med MAN, DAF, Daimler, Iveco og Volvo/Renault⁶⁵. I modsætning til de øvrige fem deltagere besluttede Scania ikke at indgå forlig med Kommissionen i denne kartelsag. Som et resultat heraf blev Kommissionens undersøgelse mod Scania gennemført i henhold til den almindelige kartelprocedure.

I februar⁶⁶ i det, der blev den første kartelsag i den cirkulære økonomi, gav Kommissionen en samlet bøde på 68 mio. EUR til fire europæiske virksomheder, som genanvender skrot fra blysyrebatterier til biler (Campine, Eco-Bat Technologies, Johnson Controls og Recylex), for mellem 2009 og 2012 at have deltaget i et kartel med henblik på at fastsætte købspriserne på skrot fra blysyrebatterier til biler i Belgien, Frankrig, Tyskland og Nederlandene.

Desuden har Kommissionen gennemført en række undersøgelser i sektoren for bildele og uddelt bøder til virksomheder, der er involveret i tre karteller⁶⁷, for et samlet beløb på 220 mio. EUR. Karteller for bildele øger bilfabrikanternes inputomkostninger og svækker dermed bilsektorens konkurrenceevne og hæver kunstigt den pris, som betales af de europæiske forbrugere, der køber biler.

Forenkede regler for offentlige investeringer i havne og lufthavne, kultur og regionerne i den yderste periferi

Kommissionen har koncentreret sin statsstøttekontrol om større sager, som i væsentlig grad påvirker konkurrencen på det indre marked, til størst mulig gavn for forbrugerne. I denne gav den generelle gruppefritagelsesforordning⁶⁸, som blev vedtaget i 2014 som en del af moderniseringen af statsstøttepolitikken⁶⁹, medlemsstaterne mulighed for at gennemføre en lang række statsstøtteforanstaltninger uden Kommissionens forudgående godkendelse. I 2017 udvidede Kommissionen anvendelsesområdet for denne forordning til at omfatte havne og lufthavne⁷⁰. Den indarbejdede desuden en række nye forenklinger på andre områder. For

⁶⁴ Se IP/17/3502 af 27. september 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3502_en.htm.

⁶⁵ Sag AT.39824 *Lastbiler*, Kommissionens afgørelse af 19. juli 2016, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39824.

⁶⁶ Sag 40018 *Genanvendelse af bilbatterier*, Kommissionens afgørelse af 8. februar 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40018.

⁶⁷ Sager: AT.4000 *Varmesystemer*, Kommissionens afgørelse af 8. marts 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39960; AT.40013 *Lyssystemer*, Kommissionens afgørelse af 21. juni 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_40013; AT.39881

Brugersikkerhedssystemer, Kommissionens afgørelse af 22. november 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39881.

⁶⁸ Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (EUT L 187 af 26.6.2014), som findes på <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0651&from=DA>.

⁶⁹ Yderligere oplysninger findes på http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html.

⁷⁰ Kommissionens forordning (EU) 2017/1084 af 14. juni 2017 om ændring af forordning (EU) nr. 651/2014 for så vidt angår støtte til havne- og lufthavnsinfrastruktur, anmeldelsestærskler for støtte til kultur og bevarelse af kulturarv samt støtte til sportsinfrastruktur og multifunktionel infrastruktur til rekreative aktiviteter samt

eksempel vil Kommissionen kun se på større statsstøttesager, der indebærer et større støttebeløb til kulturprojekter.

Nye statsstøtteforanstaltninger: Kommissionen forenkler reglerne for offentlige investeringer i havne og lufthavne, kultur og regionerne i den yderste periferi

For så vidt angår lufthavne kan medlemsstaterne nu foretage offentlige investeringer i regionale lufthavne med op til 3 mio. passagerer om året med fuld retssikkerhed og uden forudgående kontrol fra Kommissionens side. Dette vil fremme offentlige investeringer i mere end 420 lufthavne i hele EU (som tegner sig for ca. 13 % af lufttrafikken). Forordningen giver ligeledes offentlige myndigheder mulighed for at dække driftsomkostningerne for små lufthavne med op til 200 000 passagerer om året. Disse små lufthavne tegner sig for næsten halvdelen af alle lufthavne i EU, men mindre end 1 % af lufttrafikken. De er måske ikke altid så rentable som større lufthavne, men de kan spille en vigtig rolle for en regions forbindelsesmuligheder, og det er usandsynligt, at de fordrejer konkurrencen på EU's indre marked.

For så vidt angår havne kan medlemsstaterne nu foretage offentlige investeringer på op til 150 mio. EUR i søhavne og op til 50 mio. EUR i indlandshavne med fuld retssikkerhed og uden forudgående kontrol fra Kommissionens side. Dette omfatter oprensningssomkostninger, som visse havne er nødt til at afholde for at holde vandvejene tilstrækkeligt dybe til, at skibe kan lægge til kaj. For havne er disse omkostninger uforudsigelige på grund af deres geografi, uanset hvor effektive og konkurrencedygtige de er.

6. Håndtering af konkurrencefordrejninger i skatte- og finanssektoren med henblik på et mere retfærdigt indre marked

Tilliden til EU's indre marked kræver, at der skabes lige konkurrencevilkår for virksomhederne på grundlag af deres kvalifikationer, også når det drejer sig om beskatning. For eksempel kan en medlemsstat ikke give multinationale koncerner skattefordele, som ikke er til rådighed for enkeltstående virksomheder (ofte lokale virksomheder), da dette i høj grad vil fordreje konkurrencen.

I oktober 2017 konkluderede Kommissionen, at Luxembourg gav ulovlige skattefordele til Amazon⁷¹.

En stopper for selektive skattefordele: afgørelsen om Amazon

Efter en dybtgående undersøgelse indledt i oktober 2014 fastslog Kommissionen, at en skatteafgørelse udstedt af Luxembourg i 2003 og forlænget i 2011 sænkede den skat, som Amazon betaler i Luxembourg, uden gyldig begrundelse.

Skatteafgørelsen gjorde det muligt for Amazon at flytte størstedelen af sit overskud fra et selskab i Amazon-koncernen, som er skattepligtigt i Luxembourg (Amazon EU), til et selskab, som ikke er skattepligtigt (Amazon Europe Holding Technologies), uden gyldig økonomisk begrundelse. Transaktioner mellem selskaber i en koncern skal prissættes på en måde, der afspejler den økonomiske virkelighed. Det betyder, at betalinger mellem to selskaber i samme koncern bør stemme overens med de ordninger, der er indført på kommercielle vilkår mellem uafhængige virksomheder ("princippet om markedsvilkår").

---

regionale driftsstøtteordninger for regionerne i den yderste periferi og om ændring af forordning (EU) nr. 702/2014 for så vidt angår beregning af støtteberettigede omkostninger (EUT L 156 af 20.6.2017, s. 1), som findes på <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1497952641554&uri=CELEX:32017R1084>.

⁷¹ Sag SA.38944 *Påstået støtte til Amazon*, Kommissionens afgørelse af 4. oktober 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38944.

Kommissionens undersøgelse viste, at størrelsen af de royalties, som blev godkendt af skatteafgørelsen, var oppustet og ikke afspejlede den økonomiske virkelighed. Disse overskud blev derfor ikke beskattet. Afgørelsen gjorde det faktisk muligt for Amazon at undgå beskatning af næsten tre fjerdedele af det overskud, der blev genereret af al Amazons omsætning i EU. På dette grundlag konkluderede Kommissionen, at skatteafgørelsen gav Amazon en selektiv økonomisk fordel.

Et enkeltstående selskab, der også er hjemmehørende i Luxembourg og omfattet af den samme nationale skattelovgivning, ville have skullet betale fire gange så meget i skat som Amazon af det samme overskud. Skatteafgørelsen gav derfor

Amazon en konkurrencemæssig fordel, som ikke var til rådighed for sammenlignelige virksomheder og gav anledning til ulovlig statsstøtte.

Luxembourg skal inddrive ca. 250 mio. EUR i ubetalte skatter fra Amazon plus renter. Dette beløb dækker den otte år lange periode, hvor Amazon udnyttede skatteafgørelsen til at bestemme sin skattepligtige indkomst i Luxembourg. Nu skal de luxembourgske skattemyndigheder fastlægge det nøjagtige beløb baseret på den metode, der er fastlagt i Kommissionens afgørelse.

Den 26. oktober indledte Kommissionen en dybtgående undersøgelse af den britiske ordning, som fritager visse transaktioner med multinationale koncerner fra anvendelsen af nationale regler rettet mod skatteundgåelse⁷². Det Forenede Kongeriges gruppefritagelsesordning fritager indtægter fra kontrollerede udenlandske selskaber (CFC'er) modtaget af offshore-dattervirksomheder fra en anden udenlandsk virksomhed i koncernen fra omfordeling. På dette tidspunkt nærer Kommissionen tvivl om, hvorvidt denne fritagelse er i overensstemmelse med det overordnede mål for Det Forenede Kongeriges CFC-regler, nemlig at omfordele indtægter, der kunstigt flyttes til offshore-dattervirksomheder i britiske moderselskaber til Det Forenede Kongerige med henblik på beskatning. Kommissionen finder på dette tidspunkt, at Det Forenede Kongerige bør anvende reglen om bekæmpelse af misbrug på alle virksomheder, der på kunstig vis omdirigerer indtægter, herunder dem, der tjener finansieringsindtægter til koncerner, da de alle befinder sig i en sammenlignelig faktisk og retlig situation med hensyn til formålet med den pågældende foranstaltning.

Den 18. december indledte Kommissionen en dybtgående undersøgelse af den nederlandske skattemæssige behandling af *Inter IKEA*, den ene af de to koncerner, som driver virksomheden *IKEA*⁷³. *Inter IKEA Systems*, en nederlandsk enhed i *Inter IKEA*-koncernen, registrerer alle indtægter fra franchisegebyrer betalt af *IKEA*-butikker i hele verden. Kommissionens undersøgelse vedrører to skatteafgørelser, som de nederlandske skattemyndigheder traf i 2006 og 2011, som betydeligt mindskede *Inter IKEA Systems'* skattepligtige overskud i Nederlandene. Kommissionen mener på dette tidspunkt, at behandlingen i de to skatteafgørelser kan have medført en selektiv fordel for *Inter IKEA Systems*, der ikke var tilgængelig for andre virksomheder, som var omfattet af de samme nationale skatteregler i Nederlandene.

Finansieringsselskaber tilbyder interne finansielle tjenester, og deres overskud er vederlaget for deres finansieringsaktiviteter. Dette vederlag skal være i overensstemmelse med

⁷² Statsstøttesag SA.44896 – Det Forenede Kongerige – *Potentiel statsstøtteordning vedrørende Det Forenede Kongeriges fritagelse for CFC-koncernfinansiering*, Kommissionens afgørelse af 26. oktober 2017, idet sidstnævnte kan findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3&case_title=cfc og pressemeddelelsen på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4201_en.htm.

⁷³ Statsstøttesag SA.46470 – Nederlandene – *Potentiel statsstøtte til Inter Ikea*, Kommissionens afgørelse af 18. december 2017 (snart til rådighed). Yderligere oplysninger findes i IP/17/5343 af 18. december 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5343_en.htm.

princippet om markedsvilkår. Dette spørgsmål er blevet et af Kommissionens vigtigste områder, siden den begyndte at undersøge medlemsstaternes praksis for skatteafgørelser. Arbejdsdokumentet, som blev offentliggjort som en del af denne revision i juni 2016, viste en vis bekymring for, at visse skatteafgørelser vedrørende finansieringsselskaber godkender meget små avancer og et lavt beskatningsgrundlag⁷⁴.

GD for Konkurrence støttede Luxembourg og Cypem i deres bestræbelser på at ændre deres skattelovgivning for at undgå urimelige fordele for finansieringsselskaber. Luxembourg ændrede sine regler om finansieringsselskaber ved udgangen af 2016 ved hjælp af et nationalt administrativt cirkulære⁷⁵. Disse regler trådte i kraft den 1. januar 2017. Ligeledes indførte Cypem med et cirkulære af 30. juni 2017 ændringer i deres nationale regler for at skærpe dem yderligere for så vidt angår den skattemæssige behandling af finansieringsselskaber.

Fusionskontrol forhindrer et reelt monopol i den finansielle sektor

Den europæiske økonomi afhænger af velfungerende finansielle markeder. Dette er ikke kun vigtigt for banker og andre finansielle institutioner. Det er en fordel for hele økonomien, når virksomhederne kan rejse kapital på konkurrencedygtige finansielle markeder.

I marts 2017 forbød Kommissionen i henhold til EU's fusionsforordning den planlagte fusion mellem Deutsche Börse og London Stock Exchange Group⁷⁶. Den foreslåede fusion ville have samlet de to største europæiske børseres aktiviteter. De ejer børsene i Tyskland, Italien og Det Forenede Kongerige samt flere af de europæiske clearingcentraler. Kommissionen konkluderede i sin undersøgelse, at fusionen ville have skabt et reelt monopol på markederne for clearing af fastforrentede instrumenter.

Clearingtjenester sikrer i det væsentlige udførelsen af handler på børser. De tilbydes af clearingcentraler, som sidder imellem de to handelspartnere – sælger og køber – og påtager sig risikoen for den ene parts misligholdelse over for den anden. Clearingcentraler er således afgørende for stabiliteten på de finansielle markeder. De undgår en dominoeffekt, hvis en part misligholder sine forpligtelser. Kommissionens afgørelse vil derfor opretholde en effektiv konkurrence på markedet for finansiell infrastruktur.

Kontrol med statsstøtte for at beskytte lige konkurrencevilkår i banksektoren

Både forbrugere og virksomheder anvender de finansielle tjenesteydelser, som banksektoren tilbyder. Europa har brug for et robust banksystem, der kan støtte vækst på langt sigt, hvor banker med solide forretningsmodeller er i stand til at yde lån til virksomheder, så de kan vokse og skabe arbejdspladser.

Uroen på de finansielle markeder, som blev udløst af den finansielle krise i 2008, har skabt behov for offentlig intervention med henblik på at genskabe tilliden i den finansielle sektor og forhindre en systemisk krise. Kommissionen anvender statsstøttereglerne sammen med reglerne for bankunionen. For at beskytte lige konkurrencevilkår i forbindelse med vurderingen af offentlig støtte til den finansielle sektor foretager Kommissionen en grundig

---

⁷⁴ GD for Konkurrences arbejdsdokument om statsstøtte og skatteafgørelser, Internt arbejdsdokument – Baggrunden for forummet på højt plan om statsstøtte af 3. juni 2016, som findes på http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/working_paper_tax_rulings.pdf.

⁷⁵ Cirkulære fra direktøren for bidrag, L.I.R. nr. 56/1 – 56bis/1 af 27. december 2016, som findes på <http://www.impotsdirects.public.lu/content/dam/acd/fr/legislation/legi16/circulairelir561-56bis1-27122016.pdf>.

⁷⁶ Sag M.7995 *Deutsche Börse/London Stock Exchange Group*, Kommissionens afgørelse af 29. marts 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7995.

analyse af statsstøttens indvirkning for at sikre, at skatteyderne ikke skal bidrage mere end strengt nødvendigt, og for at tackle urimelig konkurrence som følge af støtten.

I juni 2017, efter Den Europæiske Centralbanks beslutning om at fastslå, at Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca var nødlidende eller forventeligt nødlidende, og afgørelsen truffet af Den Fælles Afviklingsinstans om, at afviklingsforanstaltninger i henhold til den fælles afviklingsmekanisme ikke var i offentlighedens interesse for nogen af bankerne, skulle begge banker likvideres i henhold til de nationale italienske insolvensprocedurer. I denne forbindelse fastslog Italien, at afviklingen af disse banker havde en alvorlig indvirkning på realøkonomien, og besluttede at yde statsstøtte for at sikre en velordnet likvidation.

Efter en vurdering af den italienske meddelelse godkendte Kommissionen i henhold til statsstøttere reglerne den nationale støtte for at lette likvidationen af begge banker og deres fjernelse fra bankmarkedet i henhold til den nationale lovgivning om insolvens⁷⁷. Uden for rammerne for bankafvikling fastsættes der i EU-reglerne muligheden for at anvende nationale midler til at lette likvidationen og begrænse de ovennævnte økonomiske virkninger, hvilket kræver Kommissionens godkendelse i henhold til statsstøttere reglerne. Aktionærer i Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca blev elimineret, og efterstillede kreditorer bidrog fuldt ud med 1,2 mia. EUR til likvidationen og mindskede omkostningerne til den italienske stat, samtidig med at indskyderne fortsat var fuldt ud beskyttet. Da de støttede banker ikke er blevet holdt kunstigt i live, men har forladt markedet, er konkurrencen i banksektoren bevaret. Omkring 17,8 mia. EUR (bogført bruttoværdi) i misligholdte lån blev fjernet fra det italienske banksystem.

EU's regler, navnlig direktivet om genopretning og afvikling af banker, giver mulighed for, at staten kan indskyde kapital på et midlertidigt grundlag i en solvent bank uden at udløse, at den bliver nødlidende eller forventeligt nødlidende, forudsat at visse kriterier er opfyldt (dvs. den såkaldte "forebyggende rekapitalisering"). I juli godkendte Kommissionen i henhold til statsstøttere reglerne Italiens plan om at yde forebyggende rekapitalisering til den italienske bank Monte dei Paschi di Siena⁷⁸, på grundlag af en detaljeret omstruktureringsplan. Forebyggende rekapitaliseringsstøtte kan kun ydes for at forberede en bank på et usandsynligt kapitalbehov, som kun vil opstå, hvis de økonomiske forhold skulle forværres væsentligt. Omstruktureringsforanstaltningerne sikrer, at banken forbliver levedygtig på længere sigt, og begrænser samtidig konkurrencefordrejninger. I overensstemmelse med kravene om byrdefordeling blev aktionærer og efterstillede obligationsindehavere konverteret til egenkapital og dermed reduceredes kapitalbehovet med 4,3 mia. EUR. Banken er desuden i gang med at sælge misligholdte lån med en bogført bruttoværdi på 26,1 mia. EUR til en securitisationsvirksomhed.

I oktober 2017 godkendte Kommissionen i henhold til statsstøttere reglerne den portugisiske støtte til salg af Novo Banco⁷⁹, den mellemfinansieringsbank, som Portugal havde skabt i

---

⁷⁷ Sag SA.45664 *Likvidation af Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca – Likvidationsstøtte*, Kommissionens afgørelse af 25. juni 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_45664.

⁷⁸ Sag SA.47677 *Ny støtte og ændret omstruktureringsplan for Banca Monte dei Paschi di Siena*, Kommissionens afgørelse af 4. juli 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_47677.

⁷⁹ Sag SA.49275 *Salg af Novo Banco med yderligere støtte i forbindelse med afviklingen af Banco Espírito Santo, S.A. i 2014*, Kommissionens afgørelse af 11. oktober 2017, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49275.

2014 i forbindelse med afviklingen af Banco Espírito Santo⁸⁰. Støtten blev godkendt på grundlag af den solgte virksomheds levedygtighed, som blev sikret gennem en plan foreslået af køberen, som også indeholdt foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejninger.

7. Fælles indsats for en vidtrækkende konkurrencekultur

I takt med at verdens markeder forsætter med at integreres, og flere og flere virksomheder benytter sig af globale værdikæder, er der mere end nogensinde før behov for, at konkurrencemyndighederne når til enighed om fælles standarder og procedurer. Effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne afhænger i stigende grad af samarbejdet med andre håndhævende myndigheder. Når en virksomheds forretningspraksis skader konkurrencen i forskellige lande og på forskellige kontinenter, kan retfærdige og lige markedsvilkår kun genoprettes, hvis de retshåndhævende myndigheder spiller sammen som et hold.

Kommissionen har stået i spidsen for det internationale samarbejde på konkurrenceområdet, både på multilateralt og bilateralt plan. Tilbage i 2001 var Kommissionen blandt de stiftende medlemmer af Det Internationale Konkurrencenetværk (ICN), som nu tæller mere end 130 medlemmer. Kommissionen deltager også aktivt i alle internationale fora vedrørende konkurrence, herunder OECD, UNCTAD, WTO og Verdensbanken.

På bilateralt plan har Kommissionen indledt forhandlinger om frihandelsaftaler med henblik på at medtage konkurrence- og statsstøtteregler i sådanne aftaler. I 2017 fortsatte Kommissionen sine forhandlinger med Mexico, Mercosur og Indonesien og indledte forhandlinger med Chile og Aserbajdsjan. Derudover deltager Kommissionen i en bred vifte af samarbejdsaktiviteter med konkurrencemyndighederne i en række tredjelande på grundlag af aftaler eller aftalememoranda. I juni 2017 undertegnede Kommissionen et aftalememorandum med Kinas kommission for national udvikling og reform med henblik på at indlede en dialog om statsstøttekontrol⁸¹. Desuden er Kommissionen i gang med at forhandle om en institutionel aftale med Schweiz.

Beslutninger i ét land om at yde støtte til en virksomhed, der opererer på globalt plan, kan påvirke konkurrencen andetsteds. Denne nye dialog om statsstøttesamarbejde vil støtte EU's og Kinas gensidige interesser og fælles arbejde for at fremme fair global konkurrence. Dialogen med Kina vil muliggøre udveksling af EU's erfaringer med håndhævelsen af statsstøttereglerne. Den vil også blive brugt til at få mere at vide om gennemførelsen af den nyligt vedtagne gennemgang af fair konkurrence i Kina, som har til formål at forebygge, at offentlige politikker ødelægger og begrænser konkurrencen, og samtidig at opretholde rimelige konkurrencevilkår på markedet og fremme et enhedsmarked.

Denne del af arbejdet indgår i Kommissionens bredere strategi om at fremme en global konkurrencekultur samt fremme lige vilkår på globalt plan, hvor virksomheder kan konkurrere på deres egne meritter. Med henblik herpå arbejder Kommissionen på at skabe momentum i Verdenshandelsorganisationen (WTO) for at skabe lige vilkår på globalt plan med hensyn til subsidier. Desuden deltager den fortsat i sektorspecifikke initiativer for at tackle subsidier i international sammenhæng, f.eks. for stål (G20's globale forum om overkapacitet på stålområdet), for halvledere (retningslinjer for regional støtte halvlederindustrien) og skibsbygning (OECD). Endelig har Kommissionen oprettet et særligt forum med EU-medlemsstaterne for at øge bevidstheden med hensyn til internationale

---

⁸⁰ Sag SA.39250 *Overvågning af Banco Espírito Santo*, Kommissionens afgørelse af 3. august 2014, som findes på http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_39250.

⁸¹ Se IP/17/1520 af 2. juni 2017, som findes på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1520_en.htm.

støttepolitikker og udveksle synspunkter om den igangværende udvikling på multilateralt og bilateralt plan, samt med hensyn til støtte ydet af tredjelande.

Opretholdelse af en regelmæssig og konstruktiv interinstitutionel dialog

Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget er vigtige partnere i forbindelse med Kommissionens bestræbelser på at forklare relevansen af konkurrencepolitikken for europæiske borgere og interessenter.

I 2017 udvekslede EU-kommissær Margrethe Vestager synspunkter med forskellige udvalg i Parlamentet: Økonomi- og Valutaudvalget, Regionaludviklingsudvalget og Udvalget for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter.

Ligesom i de foregående år har Parlamentet vedtaget en beslutning om Kommissionens årsberetning om konkurrencepolitikken. Kommissionen glæder sig over Parlamentets godkendelse af, at en solid konkurrencepolitik er nødvendig for at bevare det indre markeds integritet, og at konkurrence styrker borgerne ved at tilbyde dem konkurrencedygtige priser og et udvalg af innovative varer og tjenesteydelser på markedet. I denne ånd vil Kommissionen fortsætte sit arbejde med at håndtere ulovlige karteller og virksomhedernes misbrug af en dominerende markedsstilling og med at undersøge fusioner og statsstøtte på vores indre marked for at undgå nedsættelser eller konkurrencefordrejning.

Kommissionen glæder sig over Parlamentets engagement i kampen mod skatteundgåelse og skatteunddragelse. Statsstøttekontrol har vist sig at være effektiv til at bekæmpe selektive skattefordele for multinationale selskaber. I 2017 fortsatte Kommissionen med at træffe vigtige foranstaltninger på dette område⁸², og den analyserer systematisk den foreliggende dokumentation om skatteafgørelser fra alle medlemsstaterne. I maj offentliggjorde undersøgende journalister de såkaldte "Paradise Papers", som indeholder oplysninger om skatteordninger i forskellige virksomheder. Kommissionen vil vurdere disse oplysninger, efterhånden som de foreligger, for at efterprøve, om de afslører nye forhold om eventuel statsstøtte til disse virksomheder.

Kommissionen bifalder Parlamentets støtte til sine håndhævelsesforanstaltninger i forbindelse med "Google Shopping" og andre initiativer i den digitale økonomi. Efter sin sektorundersøgelsen inden for e-handel har Kommissionen indledt en undersøgelse for at vurdere, om visse former for handelspraksis begrænser forbrugernes adgang til varer og tjenesteydelser til konkurrencedygtige priser i andre medlemsstater. Undersøgelserne omfatter forbrugerelektronik, videospil og hotelophold. Kommissionen er også i gang med at vurdere betydningen af data, algoritmer og andre aspekter af den digitale økonomi i forbindelse med håndhævelsen af konkurrencereglerne.

Som tidligere gentaget af Kommissionen vil Kommissionen fortsætte med at spille en vigtig rolle i forbindelse med kontrol af statsstøtte i den finansielle sektor for at sikre, at støtte til banker begrænses til det nødvendige minimum, og at der træffes passende foranstaltninger for at gøre bankerne levedygtige igen og mindske konkurrencefordrejninger inden for det indre marked. Kommissionen deler Parlamentets målsætning om at nedbringe statsstøtten i den finansielle sektor over tid og er rede til at forklare sine aktiviteter på dette område.

Kommissionen deler ansvaret for at håndhæve EU's konkurrenceregler med de nationale konkurrencemyndigheder, der tegner sig for 85 % af de beslutninger, der træffes på grundlag af EU's kartel- og monopolregler. Kommissionen glæder sig over opbakningen fra både

---

⁸² Kapitel 2 i denne beretning indeholder flere oplysninger herom.

Parlamentet og Rådet til sit forslag til et direktiv, der skal sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder kan være effektive håndhævere af EU's konkurrenceregler. Kommissionen vedtog forslaget den 22. marts, og begge institutioner gør gode fremskridt i forhold til vedtagelsen af det foreslåede direktiv inden for Parlamentets nuværende mandat.

Kommissionen anerkender den betydning, som både Parlamentet og Rådet tillægger en effektiv konkurrence i hele fødekæden. I 2017 godkendte Kommissionen to fusioner i den agrokemiske sektor, men kun på den strenge betingelse, at vigtige virksomheder og aktiver blev solgt til nye købere, for at sikre, at landmænd og forbrugere fortsat kan drage fordel af konkurrencen, der medfører rimelige priser og innovation i forbindelse med plantebeskyttelsesmidler. I november fremsendte Kommissionen en klagepunktsmeddelelse til AB InBev vedrørende begrænsningerne af parallelimporten af øl i Belgien. I 2017 besluttede medlovgiverne at ændre anvendelsen af konkurrenceregler i landbrugssektoren gennem en ændring af forordningen om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter inden for rammerne af den såkaldte omnibusforordning. Med ændringerne, som trådte i kraft den 1. januar 2018, blev der indført en udtrykkelig konkurrencemæssig undtagelse for bl.a. produktionsplanlægning og kontraktforhandlinger (fælles salg fra producentmedlemmer via producentorganisationer eller sammenslutninger af producentorganisationer) i anerkendte producentorganisationer eller sammenslutninger af producentorganisationer i alle landbrugssektorer i henhold til definerede betingelser. Kommissionen noterede sig disse ændringer, som lovgiverne foretog i forhold til konkurrencereglerne i landbruget. I en ledsagende erklæring udtrykte Kommissionen bekymring over, at nogle af de nye bestemmelser til fordel for producentorganisationer kan være til fare for små landbrugeres levedygtighed og velfærd samt forbrugernes interesser og kan føre til juridisk og proceduremæssig usikkerhed. Kommissionen eller de nationale konkurrencemyndigheder kan blive nødt til at gribe ind, f.eks. hvis en producentorganisation, der dækker en stor del af markedet, forsøger at begrænse handlefriheden for medlemmerne.

Kommissionen har også beskæftiget sig aktivt med Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. I juli udvekslede Kommissionen synspunkter med Det Økonomiske og Sociale Udvalg, navnlig om håndhævelsen af statsstøttereglerne på skatteområdet og andre afgørelser af interesse for udvalget. Kommissionen er taknemmelig for udvalgets støtte til modernisering af statsstøttekontrollen og mere gennemsigtighed i de offentlige udgifter i hele EU. Den 1. december drøftede kommissær Margrethe Vestager virkningen af konkurrence i vores regioner i debatten under plenarforsamlingen i Regionsudvalget. Udvalget udtrykte stærk støtte til håndhævelsen af konkurrencepolitikken i hele økonomien og til den generelle gruppefritagelsesforordning for statsstøtte og gentog betydningen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse.

Støtte til taskforce for udarbejdelse og gennemførelse af forhandlingerne med Det Forenede Kongerige i henhold til artikel 50 i TEU

Efter meddelelsen i henhold til artikel 50 i TEU fra Det Forenede Kongerige er Kommissionen begyndt at forberede Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union. Generaldirektoratet for Konkurrence støtter Kommissionens taskforce for udarbejdelse og gennemførelse af forhandlingerne med Det Forenede Kongerige i henhold til artikel 50 i TEU (TF50) vedrørende instrumenter i porteføljen (fusioner, karteller og statsstøtte) i forbindelse med forhandlingerne om udtrædelsesaftalen og aftalen om de fremtidige forbindelser med Det Forenede Kongerige. Som fastsat af Det Europæiske Råd bør eventuelle fremtidige handelsaftaler sikre lige konkurrencevilkår, navnlig for så vidt angår konkurrence og statsstøtte.

